

**JUNI
2020**

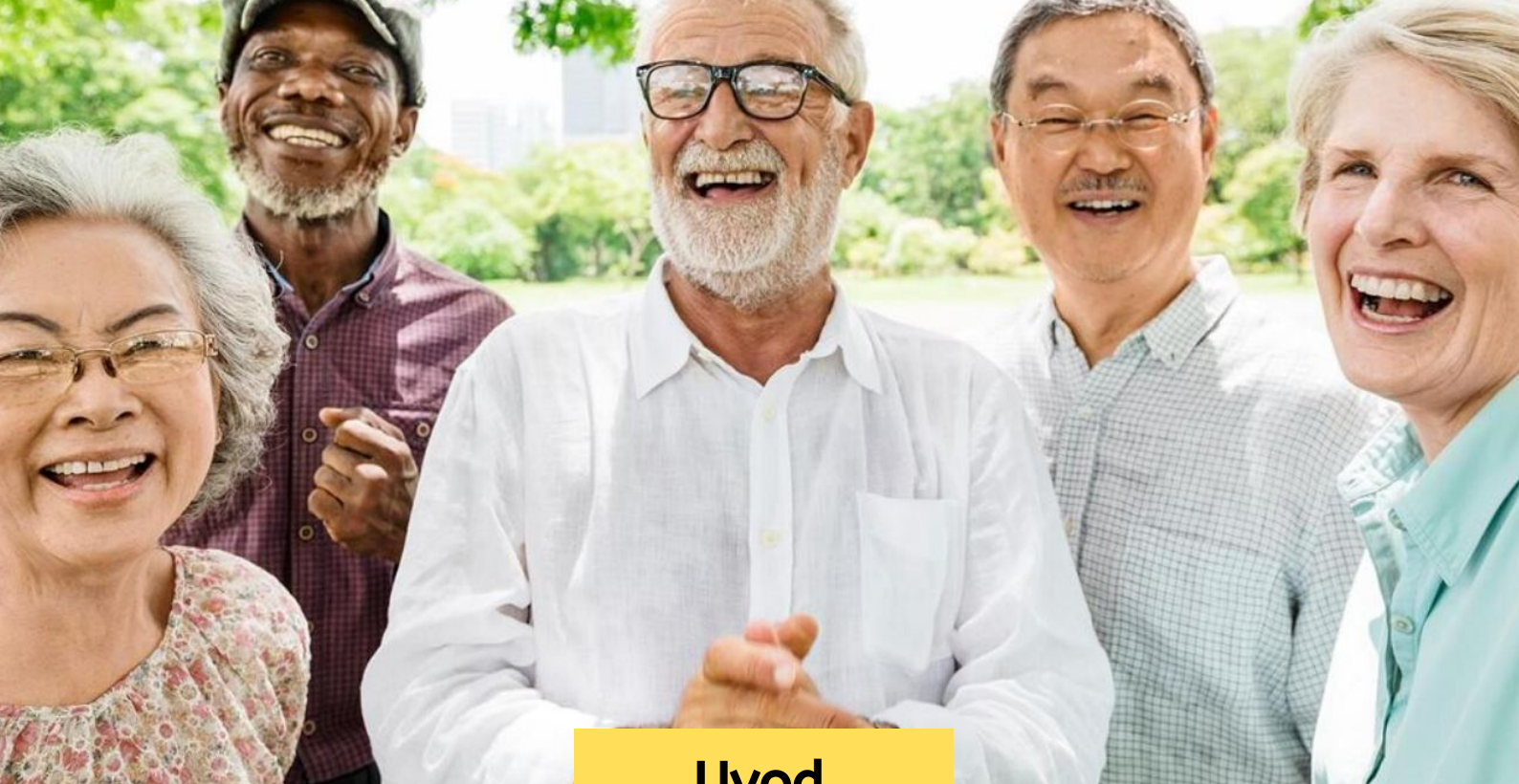
Ageizam u medijima tokom pandemije COVID-19

Nina Jašarević-Husić

SADRŽAJ

Uvod	1
Pozadina istraživanja	2
Metodologija	3
Statistička analiza	4
1. Osnovna analiza	4
2. Inferentna analiza	6
Kvalitativna analiza	8
Zaključak	12
Izvori informacija	13

Uvod

Ageizam se definira kao “stereotipisanje, predrasude i diskriminacija prema osobama na osnovu njihovih godina” [1]. Pored seksizma i rasizma, ageizam je jedna od najraširenijih diskriminatornih praksi, te je za razliku od drugih vrsta diskriminacije rijetko osporavana. Ovakav odnos prema starijim odraslim osobama ne samo da stvara marginalizaciju u društvu, već može imati i jako negativan efekat na zdravlje i dobrobit ovih ljudi. S druge strane, pozitivno razmišljanje o starenju može produžiti očekivani životni vijek za 7.5 godina, tvrdi Svjetska zdravstvena organizacija [2].

S obzirom na to da će do 2050. godine na svijetu biti 2 milijarde ljudi preko 60 godina, te da će 80% tih ljudi živjeti u državama niskih i srednjih primanja [3], odnos prema starijim odraslim osobama u društvu je od iznimne važnosti.

Nažalost, predstavljanje starijih odraslih osoba u medijima je vrlo često diskriminatorno, posebno u izrazima i koji se koriste. Ageizam u medijima je postao još izraženiji tokom pandemije COVID-19, te se povećala frekvencija derogatornih i diskriminatornih izraza upotrebljivanih za opis starijih odraslih osoba.

Ovo istraživanje će se fokusirati na analizu online medija u BiH i regiji, te će predstaviti kvalitativnu i kvantitativnu analizu konteksta u kojem se spominju starije osobe, diskriminatornih izraza koji se koriste u opisu starijih osoba, te trendova odnosa medija prema starijim osobama tokom pandemije COVID-19. Metodologija korištena za analizu se bazira na istraživanju ključnih riječi (“keywords”) korištenih u medijima tokom pandemije COVID-19. Period istraživanja je od 01.02.2020 do 10.05.2020.

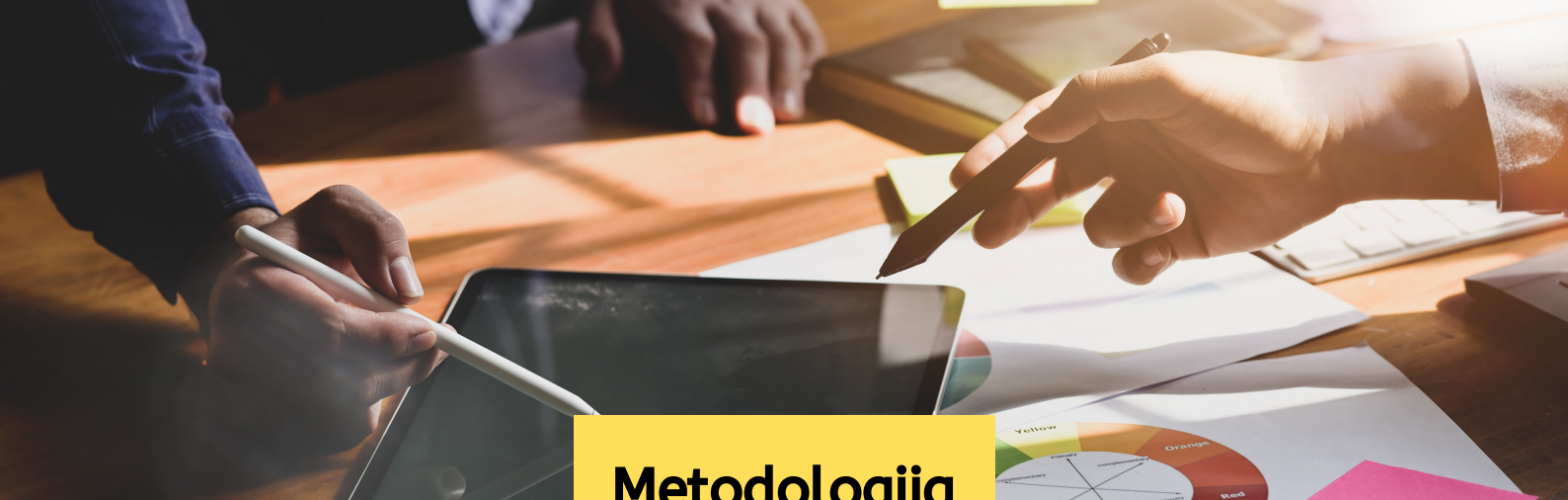
Pozadina istraživanja

Pandemija virusa SARS-COV 2, koji uzrokuje COVID-19 je obuhvatila cijeli svijet, i do 31.05.2020 je prijavljeno skoro 6 miliona zaraženih, kao i više od 367,000 smrtnih slučajeva u cijelom svijetu. Bosna i Hercegovina nije uspjela izbjeći ovaj virus, koji je u ovoj državi uzrokovao 152 smrti i skoro 2,500 zaraženih [4].

Bosna i Hercegovina je 17.03.2020. godine proglasila vanredno stanje, tj. stanje prirodne ili druge nesreće uzrokovane pandemijom COVID-19 [5]. Samo tri dana kasnije, 20.03.2020, Federalni štab civilne zaštite je donio naredbu kojom se zabranilo svo kretanje mlađima od 18 i starijima od 65 godina [6]. Iako je ova naredba donešena u namjeri da se spriječi širenje virusa i zaštite najranjiviji dijelovi stanovništva, oduzimanje slobode kretanja je povećalo rizik osjećaja izolacije i depresije kod starijih osoba.

Međutim, izolacija i depresivni simptomi nisu jedino što su starije osobe mogle iskusiti tokom pandemije COVID-19 u BiH i regionu. Tokom pandemije, lokalni i regionalni mediji su pokazali ageizam u izvještavanju o starijim osobama. S obzirom da ageizam može imati negativne efekte na starije osobe, medijsko izvještavanje te vrste je sigurno doprinijelo dodatnom osjećaju izolacije od društva.

U januaru 2020. godine, naučnici sa Univerziteta Yale u SAD su sproveli meta-istraživanje 422 studije o starijim osobama, koje je potvrdilo da ageizam može imati ozbiljne negativne posljedice na mentalno zdravlje tih osoba, kao i skratiti im životni vijek. Ovo je bilo najveće istraživanje na ovu temu, obuhvatajući 7 miliona ljudi iz 45 zemalja svijeta. "Naše istraživanje naglašava važnost prepoznavanja utjecaja ageizma na zdravlje", rekao je E-Shien Chang, glavni autor istraživanja. [7].

Metodologija

Vodeća pitanja:

1. Da li su mediji tokom pandemije COVID-19 koristili više diskriminatornih izraza prema starijim osobama u odnosu na standardno izvještavanje?
2. Da li su mediji češće koristili diskriminatorne ili prihvatljive izraze?
3. U kojem kontekstu su starije osobe spominjane u medijima?

Ovo istraživanje se bazira na mješanom pristupu, tj. predstavlja se i kvalitativna i kvantitativna analiza kroz vodeća pitanja.

Kvantitativna analiza će obuhvatiti statističku analizu, fokusirajući se na frekvenciju korištenja određenih izraza, na godine subjekta, te na kontekst izvještavanja.

Kvalitativna analiza će obuhvatiti analizu konteksta u kojem se koriste navedeni izrazi, uporedbu standardnog izvještavanja medija i izvještavanja tokom pandemije COVID-19, kao i diskusiju o efektima ageizma u medijima.

Kao prihvatljivi izrazi se uzimaju:

- Starija osoba
- Starija odrasla osoba
- Starija žena/muškarac
- Stariji

Kao diskriminatorni izrazi se uzimaju:

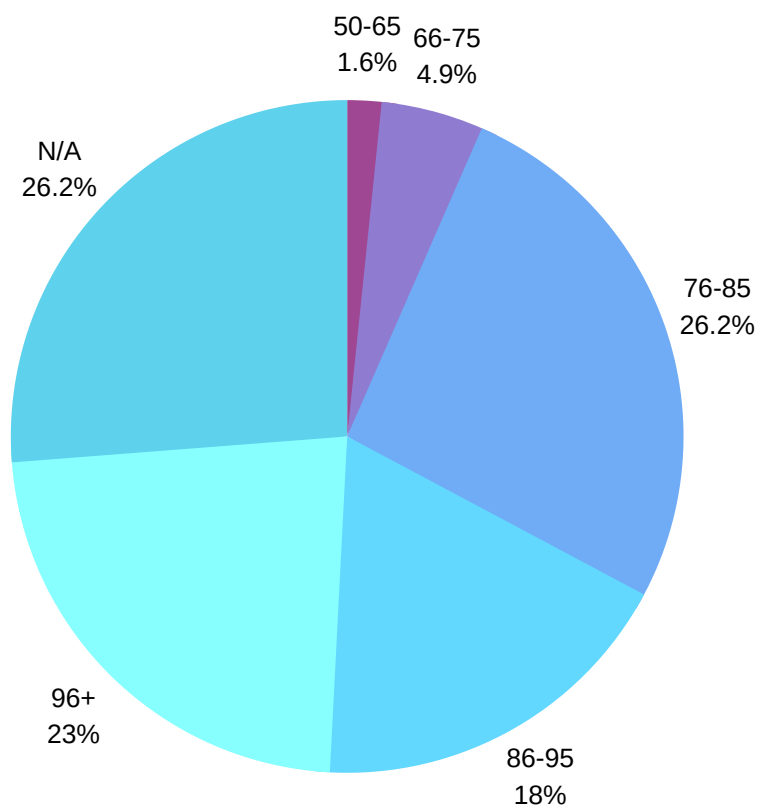
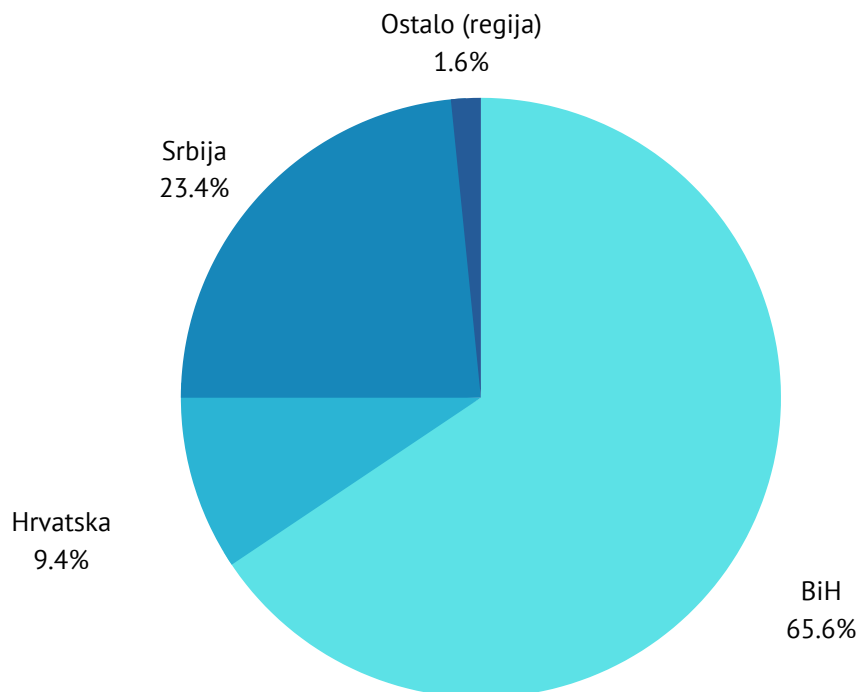
- Starica/starac/starci
- Osoba treće životne dobi/starije životne dobi
- Baka/nana/bakica
- Deko/dekica/deda
- Stari
- Penzioner/i

Kao uzorak za istraživanje uzeto je ukupno 64 članka iz BiH, Srbije i Hrvatske sa 37 različitih online medijskih portala. Uzorak za istraživanje je kompiliran na osnovu google pretrage određenih ključnih riječi ("keywords"), te su se svi izabrani članci nalazili unutar prvih 5 stranica rezultata. Ključne riječi su odabrane tako što se na prihvatljive i diskriminatorne izraze dodalo "koronavirus" tokom pretrage. Kako bi uzorak bio balansiran, u istraživanje su uključeni članci sa različitim kontekstima

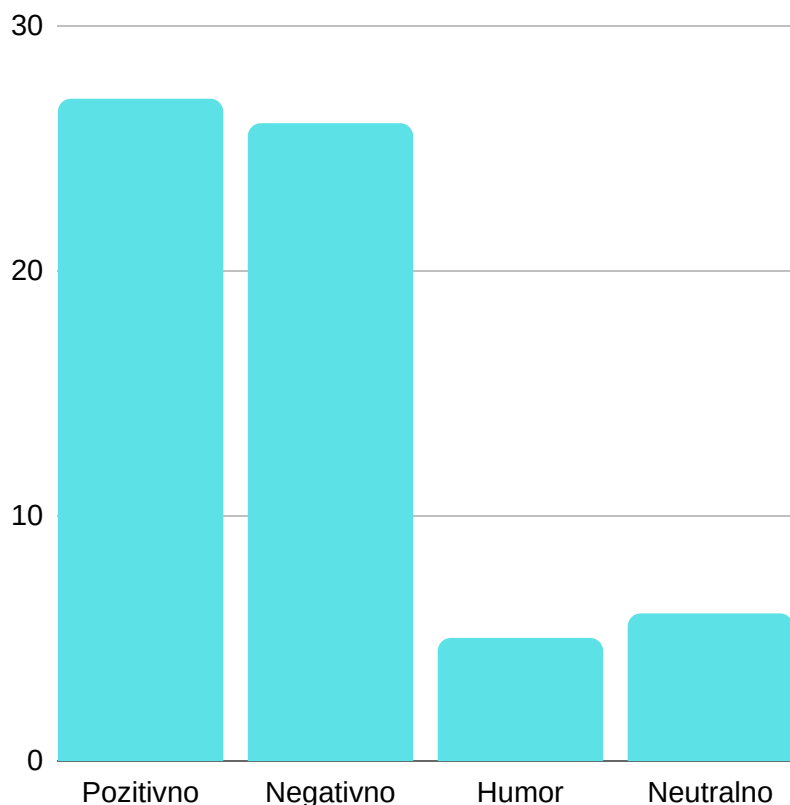
Statistička analiza

1. Osnovna analiza

Od ukupno 64 članka koji su analizirani, 41 članak potiče od BiH medija, 6 članaka je iz Hrvatske, 15 članaka iz Srbije, i 1 članak iz regiona (Deutsche Welle).

Dobna skupina koja se najčešće spominjala u člancima je 76-85 godina, zatim 96 i više godina, te 86-95 godina. Veliki procenat članaka nisu naveli godine subjekata, čak 26.2%.

Kontekst u kojem su mediji spominjali starije osobe tokom pandemije COVID-19 je vrlo bitan za ovo istraživanje, jer pokazuje do kojeg nivoa je ageizam postao ustaljena i prihvaćena praksa u medijima.

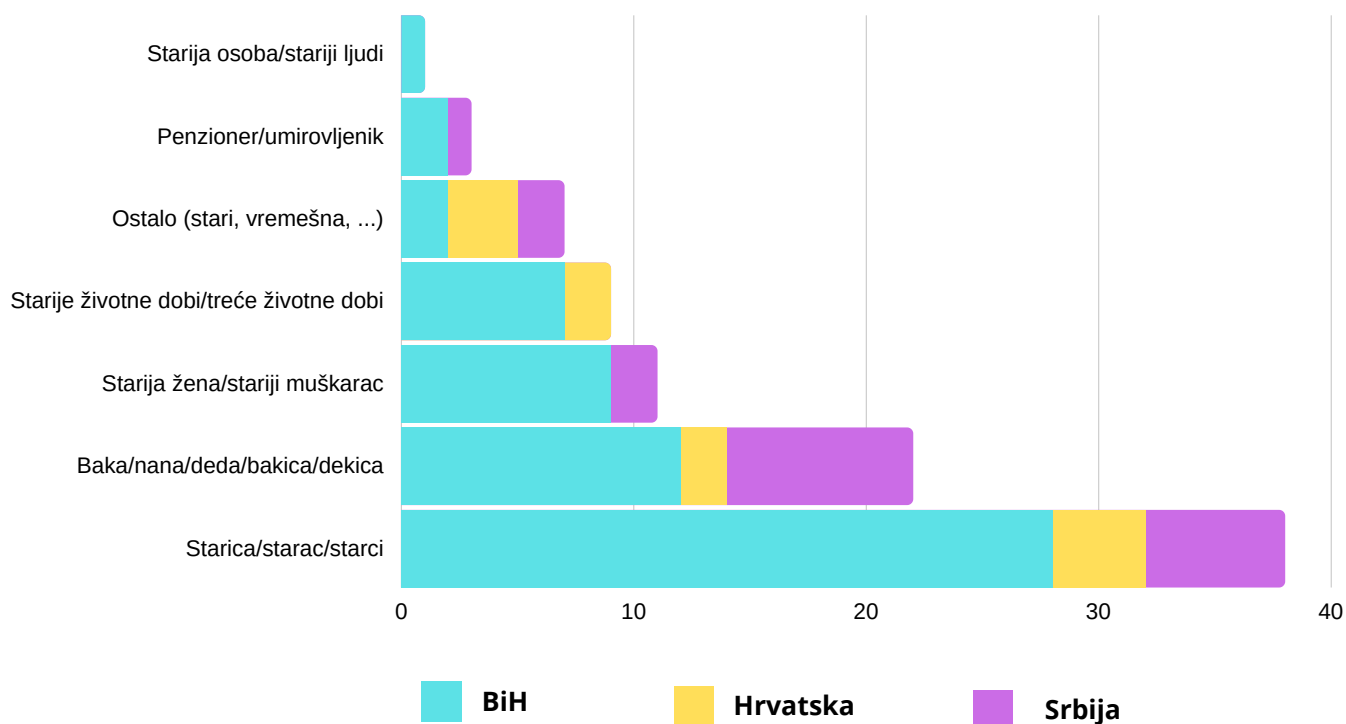
Ukupno 27 članaka je imalo pozitivan kontekst, najčešće vezan za izvještavanje o izlječenju od COVID-19. Čak 26 članaka je imalo negativan kontekst, najčešće vezan za izvještavanje o zarazi sa COVID-19 ili smrću subjekta članka.

Međutim, kontekst članka nije uvijek bilo moguće klasificirati kao striktno pozitivan ili negativan, pa je stoga 6 članaka klasificirano pod neutralan kontekst, od čega je jedan članak vezan za preporuke kriznog štaba za starije osobe.

Tokom istraživanja, također se pokazalo da 5 članaka ima kontekst humora. Nažalost, humor koji se u ovim slučajevima veže za starije osobe je imao negativne konotacije u 3 članka. Dodatno, samo jedan članak humorističnog konteksta je naveo godine subjekta.

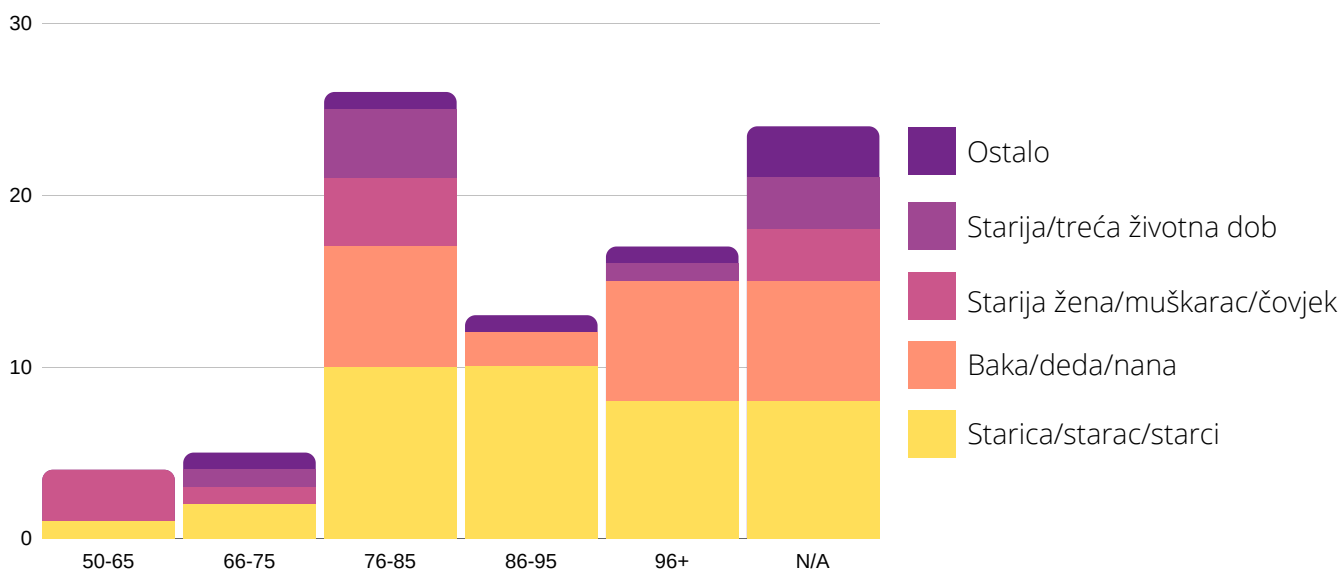

2. Inferentna analiza

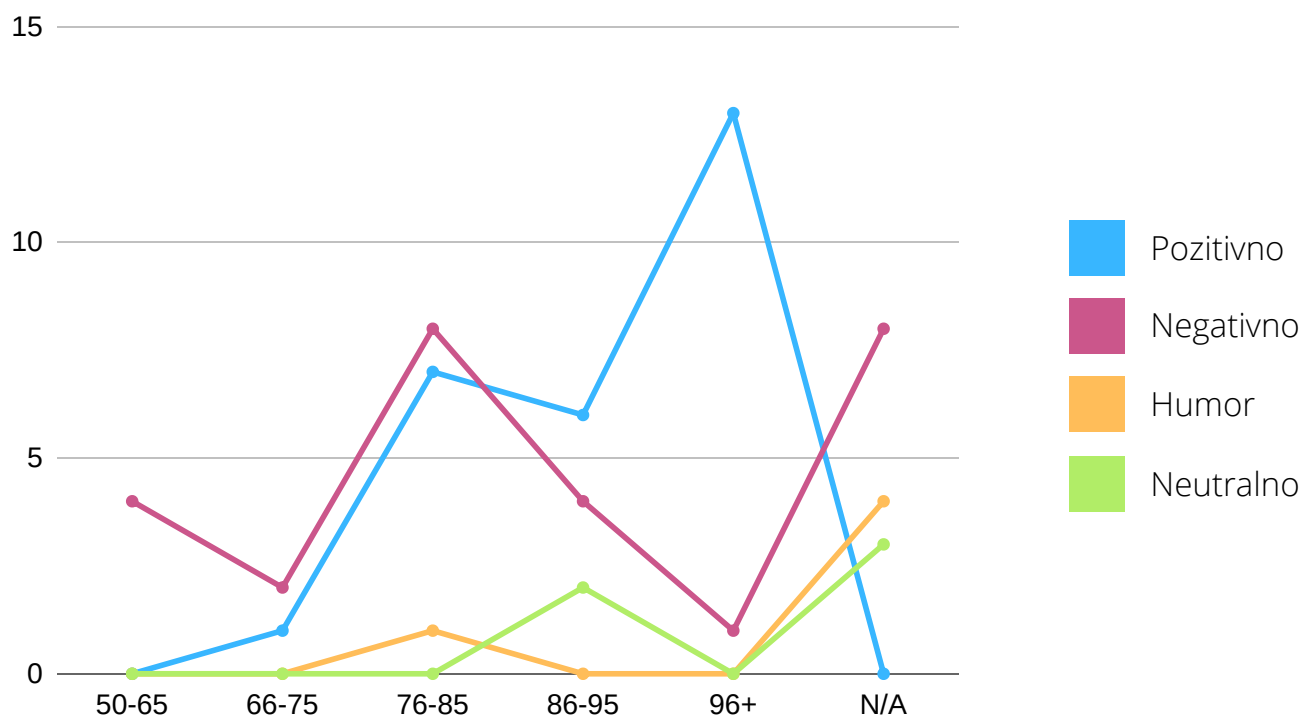

Inferentna analiza koja je uključivala ključne riječi i države porijekla članaka pokazuje da je čak 68.3% medija iz BiH koristilo derogatorne izraze "starica", "starac", i "starci". Za ovo je krivo i 66.6% medija iz Hrvatske, te 40% medija iz Srbije.

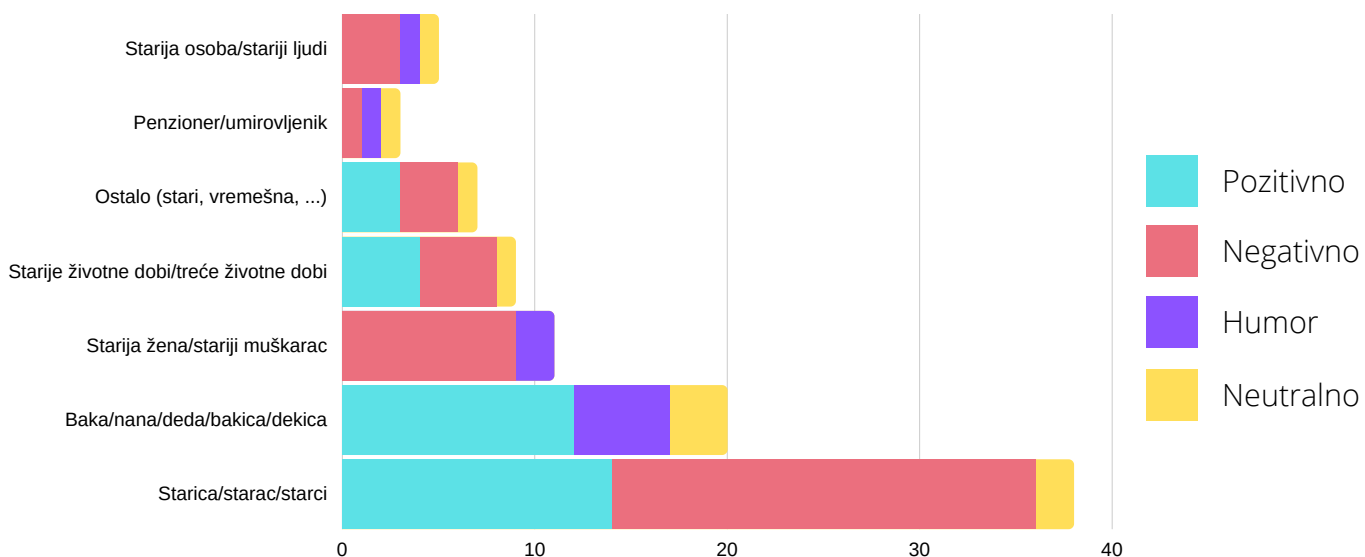
29.3% medija iz BiH je koristilo riječi tipa "baka", "deda", "nana", "deka" i sl., koje nisu nužno derogatorne, ali insinuiraju da osobe u pitanju imaju djecu i unuke. Ovo je uradilo i 33.3% hrvatskih medija, te 53.4% srpskih medija.

Kao što se može vidjeti iz grafa iznad, mediji su podjednako koristili izraze "starac/starica/starci" i "baka/deda/nana" za ljude iznad 76 godina. Međutim, ono što je zanimljivo je da od ukupno 16 članaka koji nisu naveli godine subjekta, čak 50% je koristilo izraze "starica", "starac", ili "starci", dok je 43.7% koristilo izraze "baka", "deda", "nana" i sl. Također je zanimljivo spomenuti da za ljude preko 86 godina mediji uopšte nisu koristili prihvatljive izraze "starija žena/muškarac" ili "starija osoba".

Kada se statistički uporede kontekst članaka i godine subjekata, može se vidjeti da su mediji podjednako pisali u pozitivnom i negativnom kontekstu za ljude između 66 i 96 godina. U grupi 55-65 godina je bio samo jedan subjekat u nekoliko članaka, pa se prema tome ne mogu donositi zaključci vezani za ovu skupinu. Ono što je bitno spomenuti je da su mediji o ljudima preko 96 godina najčešće pisali pozitivno, ali kao što se vidi u prethodnom grafu, za njih nikada nisu koristili prihvatljive izraze, što pokazuje jasniju sliku normalizacije ageizma u medijima.

Također je analizirano korištenje negativnih i pozitivnih izraza u odnosu na kontekst članka, te je ova analiza pokazala da su mediji prihvatljive izraze, uključujući "starija osoba/ljudi" i "starija žena/muškarac" koristili najviše u negativnom kontekstu, a ponekad i u neutralnom ili humorističnom kontekstu. Zanimljivo je to da mediji izraze "baka/nana/deda" i slično nijednom nisu koristili u negativnom kontekstu, a izraze "starica/starac/starci" su koristili više u negativnom nego u pozitivnom kontekstu.

Kvalitativna analiza

Iz statističke analize se pokazalo do koje mjere je ageizam postao normalizovan i prihvatljiv u društvu u BiH i regionu, s obzirom na to da su mediji koristili neprihvatljive, derogatorne i pogrdne izraze za starije osobe i u pozitivnom i u negativnom kontekstu, dok su prihvatljive izraze koristili u negativnom, humorističnom ili neutralnom kontekstu.

Međutim, sami izrazi koji su korišteni nisu glavni problem rasprostranjenosti ageizma u medijima. Naime, normalizacijom ageizma, mediji generalizuju starije ljude u jednu unfirmnu grupu, što ne odgovara stvarnosti, s obzirom na to da su stariji ljudi jedna od najraznovrsnijih grupa ljudi, s obzirom na to da se starijim osobam smatraju svi preko 65 godina.

Također, korištenje riječi kao što su "starica/starac/starci" priziva poveznice sa slabošću, senilnošću i ranjivosti, iako to nije tačno za većinu ljudi o kojima su mediji pisali [8]. Ova tvrdnja je direktno povezana sa time što su mediji koristili ove izraze više u negativnom nego u pozitivnom kontekstu. S druge strane, mediji nikada nisu koristili izraze "baka/deda/nana" i sl. u negativnom kontekstu, s obzirom na to da se te riječi inače koriste kao pozitivan, familijalan opis.

Međutim, bez obzira na tip konteksta u kojem su riječi korištene, jednostavnom google pretragom prihvatljivih i diskriminatornih izraza sa i bez dodatka "koronavirus" se može zaključiti da su mediji mnogo više pažnje posvetili starijim ljudima tokom pandemije COVID-19 nego u standardnom izvještavanju. Ovo je možda posljedica toga da su ljudi stariji od 65 godina označeni kao najranjivija populacija što se tiče ovog virusa. Ipak, iako su mediji starijima posvećivali više pažnje u ovom periodu, nisu razmišljali o tome kako njihovo stereotipisanje i jezična diskriminacija starijih osoba može uticati na ovu populaciju, kao i na percepciju ove populacije od strane mlađih generacija.

Dalje, iako je smrtnost od COVID-19 prilično visoka kod ljudi preko 80 godina, čak 20% [9], te je ozdravljenje od virusa nekoga u ovoj starosnoj dobi svakako dobra vijest, izvještavanje medija o njihovom ozdravljenju to predstavlja kao čudo, te ih naziva herojima, kao da se očekuje da neće preživjeti, dok u isto vrijeme za njih ne koristi prihvatljive izraze i nastavlja širiti ageizam.

Još više problematična je činjenica da su mediji toliko normalizirali ageizam da su u jednom slučaju ženu od 52 godine nazvali "staricom". Slučaj žene sa Ilidže kojoj je konstatovan COVID-19 tek nakon smrti, a koja je bila i prva žrtva virusa u Sarajevu, je široko dokumentovan u regionu, te je potakao razne kontroverze. Međutim, ono što je najzanimljivije je to da su mediji u martu, kada se slučaj desio, pisali o "starici" koja je umrla od virusa, ali pretragom u maju nije moguće pronaći te članke.

Jedan dokaz o tome je korištenje riječi "starica" u web adresi članka Oslobođenja. Naslov članka glasi "*Dva nova slučaja zaraze koronavirusom u BiH: U Sarajevu umrla žena prije nego što su stigli nalazi testiranja*", a sporni dio web adrese glasi "dva-nova-slucaja-zaraze-koronavirusom-u-bih-u-sarajevu-**umrla-starica**-prije-nego-sto-su-stigli-nalazi-testiranja" [10]. Ovo je indikacija da je Oslobođenje promijenilo izraz u naslovu članka nakon negativne reakcije javnosti, međutim nije moguće potvrditi ovu informaciju. To što se ovi članci više ne mogu pronaći ili ih je vrlo teško pronaći je indikacija da su mediji spremni promijeniti derogatorne u prihvatljive izraze samo kada postoji negativna reakcija javnosti.

Drugi dokaz su članci koji su pisani u to vrijeme, a koji su prenosili iskaze djece preminule žene. Kao što piše Slobodna Dalmacija, "Najprije, preminula nije bila starica, već žena u dobi od 52 godine" [11]. Ovaj slučaj je također bio problematičan zbog iznošenja mnogih dezinformacija o okolnostima smrti ove žene od strane medija, te odnosu javnih institucija prema njoj. U mnogo slučajeva, preminula žena je okrivljena od strane medija i institucija da je svjesno širila virus, da je prećutala da joj je kćerka bila u Italiji, te da se nije na vrijeme javila u zdravstvene institucije, iako ništa od toga nije bilo istina.

Kada se upoređi korištenje izraza "starija osoba/ljudi" i "starica/starac/starci" za vrijeme pandemije COVID-19 i u standardnom izvještavanju, postaju vrlo jasne razlike u kojim kontekstima se koriste ovi izrazi.

U standardnom izvještavanju, mediji su izraze "starica/starac/starci" koristili skoro uvijek u negativnom kontekstu, spominjući krađu, smrtne slučajeve, i druge negativne prikaze starijih osoba. Suprotno tome, mediji su u standardnom izvještavanju izraze "starije osobe/ljudi" koristili uglavnom za pozitivne i neutralne kontekste, uglavnom se fokusirajući na ishranu, zdravo starenje, ili neku vrstu pomoći starijim osobama. Pretragom standardnog izvještavanja riječi "baka/deda/nana" i sl. nisu dobiveni relevantni rezultati.

Primjer standardnog izvještavanja:

starije osobe	starica
www.zjzdnz.hr › zdravlje › zdravlje... ▼ Translate this page Neka velike godine ne budu teške! Zdravlje starijih osoba ... Danas je svaki šesti hrvatski stanovnik stariji od 65 godina, a svaka peta starija osoba od ... Usamljene starije osobe su sklonije depresijama, gubitku interesa za ...	dnevnik.hr › Vijesti › Hrvatska ▼ Translate this page Starica (71) u trgovini ukrala kruh, jogurt i dvije jabuke, pa ju ... Feb 6, 2020 - Starica (71) u trgovini ukrala kruh, jogurt i dvije jabuke, pa ju zaštitar prijavio policiji. Jabuka, policija, ilustracija Foto: Sanjin Strukić, Patrik Macek/Pixsell. U krađi ...
definicijahrane.hr › nutricionizam › s... ▼ Translate this page Starija dob Definicija hrane Prema podjeli Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u starije osobe ubrajamo sve od 60 do 75 godina, u stare osobe od 76 do 90 godina, i u vrlo stare ...	www.klix.ba › Vijesti › Svijet ▼ Translate this page Starica u invalidskim kolicima krila 3 kilograma kokaina - Klix.ba Oct 14, 2019 - Starica u invalidskim kolicima krila 3 kilograma kokaina Ilustracija: Shutterstock. Kolumbijska policija uhapsila je Irenu Mesa de Marulandu (81) nakon što su u ...
www.adiva.hr › zdravlje › treća-dob ▼ Translate this page Infekcije dišnih puteva često pogađaju starije osobe - Adiva Jan 14, 2020 - Starije stanovništvo, napose u razvijenim zemljama, sve je brojnije. Može se očekivati da će osobe starije životne dobi biti sve zastupljenije u ...	www.blic.rs › starica ▼ Translate this page Starica - Blic Online Apr 26, 2020 - STARICA (81) SE UTOPILA Jutros napustila adresu stanovanja. 16:05 ... TRAGEDIJA KOD VLADIMIRACA U požaru nastradala starica. 14:34 ...
www.adiva.hr › zdravlje › koronavirus ▼ Translate this page COVID-19: kako brinuti o starijim osobama ... - Adiva Apr 22, 2020 - COVID-19 treća dob demencija Alzheimer pandemija. Osobe starije životne dobi predstavljaju osjetljivu skupinu u društvu tijekom prirodnih ...	www.rtvbn.com › zvornik-izgorjela-... ▼ Translate this page Zvornik: Izgorjela kuća, sumnja se da je stradala starica - BN TV 17 hours ago - U Pilici kod Zvornika izgorjela je kuća u kojoj je živjela žena stara 92. godine. Starica je kažu komšije živjela sama.
balkans.aljazeera.net › tema › starije-... ▼ Translate this page Starije osobe Al Jazeera Balkans Papa: Starost nije bolest, starci nisu Marsovci. Papa Franjo kritizirao odnos prema starijim osobama, jer gdje nema počasti za starije, nema budućnosti za mlade ...	www.novosti.rs › naslovna › hronika ▼ Translate this page Starica se UGUŠILA u stanu punom deviza, UNUKA JE ... Feb 7, 2020 - Starica se UGUŠILA u stanu punom deviza, UNUKA JE ZAKLJUČALA I ODNELA KLJUČ? Detalji tragične pogibije Desanke M. (87) na Čukarici. E. B. T. 07.

U izvještavanju tokom pandemije COVID-19, pretraga izraza "starije osobe" daje rezultate koji su uglavnom vezani za ranjivost ove populacije na virus, očuvanje fizičkog i mentalnog zdravlja, te preporuke javnih institucija. S druge strane, tokom pandemije, mediji počinju koristiti diskriminatorne izraze "starica/starac/starci" u svim kontekstima, ne samo u negativnom kao u standardnom izvještavanju. Štaviše, također počinju koristiti izraze "baka/deda/nana", "osoba treće životne dobi", "stari" i druge derogatorne izraze sa većom frekvencijom tokom pandemije COVID-19, što je vidljivo iz članaka uključenih u ovo istraživanje.

Primjer COVID-19 izvještavanja:

starije osobe koronavirus

All Images Videos Maps News More

Settin

Past year All results Clear

ordinacija.vecernji.hr > ohr-savjetnik > Translate this page

Koronavirus najteže pogađa starije i osobe s kroničnim ...

Mar 12, 2020 - Hrvatski zavod za javno zdravstvo objavio je mjere zaštite od respiratornih infekcija uključujući i SARS-CoV-2 za osobe s kroničnim bolestima, te starije osobe.

www.dw.com > koronavirus-tko-je-p... > Translate this page

Koronavirus: Tko je posebno ugrožen? | Panorama | DW ...

Mar 12, 2020 - Starije osobe su posebno ugrožene. Koronavirus će se narednih tjedana i mjeseci širiti velikom brzinom i na kraju će inficirano biti dvije trećine građana.

www.stampar.hr > preporuke-za-ocu... > Translate this page

Preporuke za očuvanje zdravlja osoba starijih od 65 godina i ...

Mar 18, 2020 - oznake: koronavirus, preporuke, covid-19. Smatra se, temeljem dostupnih podataka o novom koronavirusu da starije osobe i osobe oboljele od kronične bolesti ...

www.aa.com.tr > balkan > krizni-štab... > Translate this page

Krizni štab KS: Bez slučajeva korona virusa, posebne mjere ...

Mar 4, 2020 - Krizni štab KS: Bez slučajeva korona virusa, posebne mjere predostrožnosti z djecu i starije osobe. Osnovnim i srednjim školama je preporučeno da ekskurzije ...

starica koronavirus

All Images Videos Maps News More

Settings

About 369,000 results (0.52 seconds)

www.aa.com.tr > korona-virus > u-tu... > Translate this page

U Turskoj koronavirus pobijedila 107-godišnja starica

Apr 14, 2020 - U Turskoj koronavirus pobijedila 107-godišnja starica. Havahan Karadeniz se prije sedam dana javila u bolnicu zbog kašlja i visoke tjelesne ...

www.aa.com.tr > search > s=starica > Translate this page

starica - Anadolu Agency

U Turskoj koronavirus pobijedila 107-godišnja starica. 14.04.2020. Havahan Karadeniz se prije sedam dana javila u bolnicu zbog kašlja i visoke tjelesne ...

www.novlist.hr > vijesti > svijet > sta... > Translate this page

Starica od 103 godine pobijedila koronavirus. Priznala da ...

Starica od 103 godine pobijedila koronavirus. Priznala da "nikad u životu nije pila antibiotike". Hina. 19. svibanj 2020 07:14. Kopirali ste poveznicu članka!

www.trt.net.tr > bosanski > 2020/04/30 > Translate this page

Iz bolnice ispraćene aplauzom: U Turskoj koronavirus ... - TRT

Apr 30, 2020 - Iz bolnice ispraćene aplauzom: U Turskoj koronavirus pobijedile dvije 94-godišnje starice. Aybar i Turkkan, kojima je prethodno dijagnosticiran ...

ba.n1info.com > Vijesti > Starica-iz-... > Translate this page

Starica iz Gacka zaražena korona virusom, ima niz ... - N1info

Korištenjem derogatornih izraza za starije osobe, mediji ne samo da mogu imati negativni efekat na ovu populaciju, već također mogu uticati na percepciju starijih osoba među mladim generacijama, te širiti i osnaživati stereotipe i predrasude prema starijim osobama. Ovo je posebno problematično uzimajući u obzir da mlađe generacije u mnogo slučajeva već imaju negativnu percepciju starijih ljudi.

Royal Society for Public Health (RSPH) iz Ujedinjenog Kraljevstva je 2018 godine objavilo rezultate istraživanja koje je pokazalo da čak 40% ljudi od 18 do 34 godine smatra da je demencija u starijim godinama neizbježna, a 25% vjeruje da su depresija i nezadovoljstvo normalne pojave u starijoj dobi. Direktorica RSPH-a Shirley Cramer naglašava da "Društvo obiluje ageizmom i negativnim stavovima o starenju, a oni imaju velik utjecaj na zdravlje društva u cijelosti, no ipak, rijetko su tretirani s ozbiljnošću koju zaslužuju". [12].

Kontinuiranim izvještavanjem o starijim osobama koristeći derogatorne izraze i oslanjajući se na negativan kontekst ili "clickbait" i senzacionalne naslove, mediji nastavljaju da osnažuju problem ageizma u našem društvu, te nastavljaju da grade negativnu percepciju o starenju među mladim ljudima.

Zaključak

Iz ovog istraživanja, ali iz mnogih drugih širom svijeta, postalo je jasno koliko je ageizam normaliziran i ukorijenjen u našem društvu, a to se još više intenziviralo tokom pandemije COVID-19. Mediji su izabrali da o starijim ljudima pišu u kontekstu zaraze, smrti i ozdravljenja, koristeći derogatorne izraze, a mogli su izabrati da pišu o svim onim starijim osobama koji su esencijalni radnici tokom pandemije, koji su medicinske sestre, doktori, vodeće osobe u javnim institucijama koji se bave pandemijom, o starijim osobama koji svaki dan doprinose društvu jednako, a u nekim slučajevima i više nego mlađe osobe, ili čak da jednostavno promijene svoj pristup starijim osobama tako što će koristiti prihvatljive i pozitivne izraze umjesto derogatornih.

Starenje je proces koji je zajednički svim ljudima, a naš odnos prema starijima je odnos koji ćemo i sami iskusiti ako budemo sretni da doživimo starije doba. Iznimno je bitno da se promijeni percepcija društva prema starijim osobama, a mediji su jedan od ključnih faktora u tom procesu. Nažalost, sudeći po dosadašnjem izvještavanju, a pogotovo tokom pandemije COVID-19, bez velike negativne reakcije javnost, bez pritiska da se odnos prema starijima promijeni, ovaj proces će trajati jako dugo. Međutim, iako promjena stereotipa i predrasuda nikada nije jednostavna, ona je iznimno potrebna.

Izvori informacija

- [1] [2] [3] Svjetska zdravstvena organizacija, "Ageism", <https://www.who.int/ageing/ageism/en/>
- [4] Svjetska zdravstvena organizacija, "WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard", <https://covid19.who.int/>
- [5] Nezavisne novine, "Proglašeno stanje prirodne nesreće u BiH", 17.03.2020, <https://www.nezavisne.com/novosti/bih/Proglaseno-stanje-prirodne-nesrece-u-BiH/589253>
- [6] Al Jazeera Balkans, "Zabrana kretanja mladima od 18 i starijima od 65 godina u FBiH", 20.03.2020, <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/zabrana-kretanja-mladima-od-18-i-starijima-od-65-godina-u-fbih>
- [7] Front Slobode, "Štetni učinci ageizma na zdravlje starijih osoba pronađeni u 45 zemalja; istraživanje", 31.01.2020
<https://www.frontslobode.ba/vijesti/zdravlje/148374/stetni-ucinci-ageizma-na-zdravlje-starijih-osoba-pronadeni-u-45-zemalja-istrazivanje>
- [8] Medical Xpress, "5 ways the COVID crisis has created an ageism crisis—and what to do about it", 24.04.2020
<https://medicalxpress.com/news/2020-04-ways-covid-crisis-ageism-crisisand.html>
- [9] American Psychological Association, "Ageism and COVID-19", 06.05.2020
<https://www.apa.org/topics/covid-19/research-ageism>
- [10] Oslobođenje, "Dva nova slučaja zaraze koronavirusom u BiH: U Sarajevu umrla žena prije nego što su stigli nalazi testiranja", 24.03.2020
<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/dva-nova-slucaja-zaraze-koronavirusom-u-bih-u-sarajevu-umrla-starica-prije-nego-sto-su-stigli-nalazi-testiranja-542076>
- [11] Slobodna Dalmacija, "U TV-program javila se obitelj prve sarajevske žrtve i ispričala zastrašujuću priču: Majka je izdahnula meni na rukama, na stepenicama naše zgrade...", 28.03.2020,
<https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/regija/u-tv-program-javila-se-obitelj-prve-sarajevske-zrtve-i-ispricala-zastrasujucu-pricu-majka-je-izdahnula-meni-na-rukama-na-stepenicama-nase-zgrade-1012408>
- [12] Mirovina.hr, "40 posto mladih misli da su sve starije osobe dementne, a trećina njih da je usamljenost nuspojava starosti", 16.06.2018,
<https://www.mirovina.hr/novosti/40-posto-mladih-misli-da-starije-osobe-dementne-a-trecina-njih-da-usamljenost-nuspojava-starosti/>

Projekat finansira:

Projekat implementira:

Partneri na projektu:

Istraživanje je provedeno u okviru projekta „Action Against Ageism – Akcija protiv dobne diskriminacije“

Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost autora i ne predstavlja nužno stanovišta Evropske unije.